

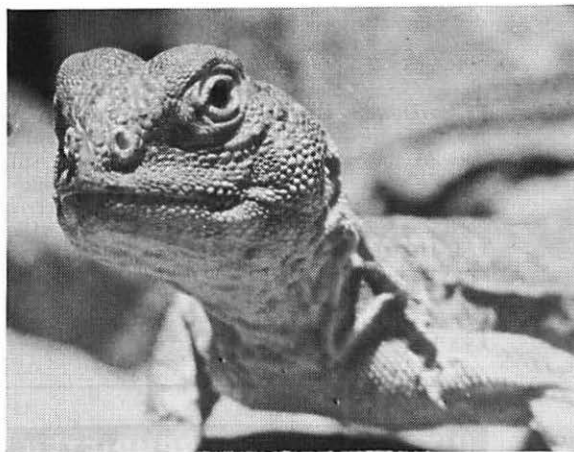
et, laat de andere onaangeroerd. Eén exemplaar eet graag witlof, de ander kijkt er nog niet naar om. Men heeft meestal succes met sla, andijvie, klaver en paardenbloemen en het groen hiervan; andere bloemen, zoals margrietten, worden ook wel gegeten. Het is wel van belang nu en dan af te wisselen, want wat ze vandaag graag lusten kan hen dikwijls morgen niet meer bekoren. De sla maak ik steeds vochtig, zodat ze langs deze weg ook reeds enig vocht opnemen. Af en toe worden er ook enige druppels Davitamon A-D, opgelost in water, aan toegevoegd. Insekten geeft men nu en dan als bijvoer. Meelwormen en wasmotlarven zijn zeer geschikt en worden met de kleine roze tong opgelikt. Dit doen ze ook met de planten en bij nadere beschouwing is het net of met de tong het voedsel beetgenomen wordt. Enige malen reeds heb ik rijstpap en griesmeelpudding gegeven en dit scheen hun goed te bevallen. Het is wel aan te raden dit uit de hand te geven - ze komen het van de vingers likken - daar anders de pudding dadelijk vol zand hangt en dan niet meer bekeken wordt.

De dieren blijken wel zeer warmtebehoefstig te zijn. Als de bodemtemperatuur gestegen is tot 45° C, heeft de parelhagedis, die hetzelfde terrarium bewoont, zich al lang op de rotsstenen teruggetrokken. De doornstaarten blijven echter nog een paar uur buikwarmen, wat duidelijk aantoonde dat een hoge bodemtemperatuur wel noodzakelijk is voor een succesvolle verzorging.

Naschrift:

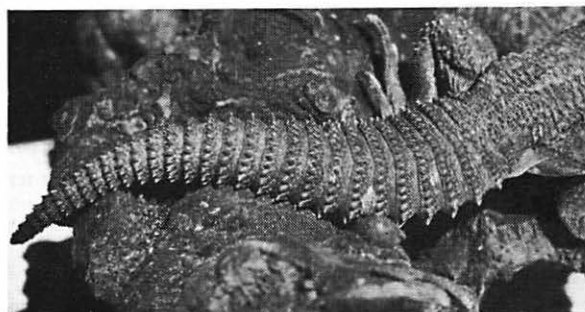
Het komt bij deze soort ook voor, dat zij vrijwel of geheel geen plantaardig voedsel nemen. De 'persoonlijke' smaak van de dieren gaat dus nog verder dan de schrijver tot nu toe heeft ervaren.

Red.

Uromastix hardwickii

foto: R. M. Meijer

De doornstaart

foto: J. van Pelt

Eieren van Parelhagedissen

door J. A. Kies, Den Haag

In mei 1965 maakte enige familieleden een vacantiereis door Zuid-Frankrijk, waarbij o.a. een aantal parelhagedissen (*Lacerta lepida*) werd gevangen. Het betrof hier volwassen exemplaren, waaronder een wijfje met eieren. Dit dier werd apart gezet in een terrarium dat was voorzien van een gedeelte met vochtig zand.

Bij een bezoek op 8 juni zag ik in dit terrarium het vrouwtje in het vochtige zand graven. Na eerst geheel te zijn verdwenen kwam het dier ongeveer een uur later weer tevoorschijn en de aanvankelijke dikte was toen geheel verdwenen. De eieren waren dus kennelijk afgezet.

Volgens Hellmich bedraagt het aantal eieren van *Lacerta lepida* 6 tot 10 stuks (H. M. v. Meeuwen in *Lacerta* 22ste jrg. blz. 13). Daar was afgesproken de eieren apart te houden begon ik ijverig te graven en wie schetst mijn verbazing toen ik geen 6 eieren vond en ook geen 10, maar liefst 16 stuks!

Merkwaardig was nog, dat toen ik het zand weer op zijn plaats had gebracht, het vrouwtje onrustig weer op dit plek ging graven.

De volgende dag kreeg ik van de eigenaar 6 eieren ter verzorging. De overige 10 had hij in een aquarium gedaan van 30 x 20 x 20 cm met een laag zand van ongeveer 10 cm.

Ik wilde de eieren echter uitbroeden volgens de methode van de heer H. P. J. Scheffer (*Lacerta* 23e jrg. blz. 51-52). Ik koos hiervoor een weckfles van ca. 20 cm hoogte, met een middellijn van ongeveer 10 cm, vulde deze tot iets over de helft met gewoon duinzand, plaatste vervolgens de eieren erin en vulde daarna de fles tot ca. 2 cm onder de rand met zand. Het geheel werd afgesloten met een goed sluitend deksel en op een terrarium gezet, waar het verwarmd werd door de terrarium-verwarming. De temperatuur lag overdag tussen 25° en 30° C en daalde 's nachts tot ongeveer 15° C. Helaas is vergeten

de eieren te wegen dadelijk nadat ze gelegd waren. Na 10 dagen was het gemiddelde gewicht 2,5 gram.

Tijdens onze zomervacantie in Nederland werden de eieren voor alle zekerheid meegenomen en de pot heeft toen 21 dagen in de kou gestaan. De ontwikkeling van de eieren stond praktisch stil. Om de week werd het legsel namelijk gecontroleerd en doorgelicht. Vijf van de zes eieren waren goed en zaten van binnen vol met donkere vlekken. Het zesde was gerimpeld en men kon geen vrucht waarnemen. Bij het openmaken trof ik slechts een witte massa aan.

Op 3 september kwam bij de eigenaar van de *Lacerta lepida* het eerste ei uit en op 8 september

het laatste. Het uitkomen heeft bij hem dus 87 tot 92 dagen geduurd. Bij mij waren de eieren in grootte sterk toegenomen en de witte schalen zaten vol donkere vlekken. Op 18 september was het gemiddelde gewicht gestegen tot 8,5 gram. Bij de controle op 19 september hing één parelhagedisje met de kop uit het ei. Hij is de hele dag in deze positie gebleven en pas de volgende dag had hij het ei verlaten. Op de 21ste kwamen twee eieren uit, op de 22ste één en tenslotte de laatste op de 23ste. Het uitkomen heeft bij mij dus 103 tot 107 dagen geduurd.

Het gemiddelde gewicht van de jongen was 2,4 gram. Hieruit blijkt dus dat gemiddeld 72% van het gewicht van het ei uit afval bestaat.

UIT ANDERE TIJDSCHRIFTEN

HET AQUARIUM, 37e jrg. nr. 6, pag. 132-135

Een beschrijving van Dr. Eberhard Curio van de slang-mimicry van de rups *Pholus labruseae*, van de Galapagos-eilanden.

THE AQUARIST AND PONDKEEPER, Vol. XXXI nr. 9, pag. 190, 192, 197

H. G. B. Gilpin beschrijft een gelukke kweek van de hazelworm, een geval van kannibalisme, waarbij een der ouders een jong dier grootbracht, en het grootbrengen van de jonge dieren in het eerste halfjaar.

AQUA TERRA, 3e jrg., nr. 12, pag. 95-98 en 102-103

Paul Heinrich Stettler beschrijft zeer gedetailleerd het houden van de Australische *Varanus semiremex* (Peters, 1889), waarbij o.a. gewezen wordt op het feit dat deze boombewoner ook graag zwemt.

Petr Vozenilek beschrijft het houden van de afrikaanse nachttadde, *Causus rhombeatus* (Lichtenstein, 1823) in het terrarium. In een naschrift ontziet de redactie van aqua-terra het houden van deze en andere amfibieën-etende slangen, in verband met een dreigende achteruitgang van het amfibieënbestand in Zwitserland.

AQUARIEN TERRARIEN, 13e jrg., nr. 11

De op de omslag afgebeelde *Trimeresurus popeorum* wordt door Joachim Kockert besproken.

In een zeer lezenswaardig artikel beschrijft Uwe Peters de biotoop van een groot aantal australische terrariumdieren, waaronder *Physignathus lesueurii*.

In het maandelijks schildpaddenlexicon wordt *Geomyda trijuga* zeer kort behandeld en afgebeeld.

Harald Jes geeft in een beschrijving van het Troparium uit Hagenbeck's Dierenpark enige interessante gegevens over de toegepaste wijze van reptielenhouden, o.a. betreffende *Chamaeleo oustaleti*, die men daar reeds 3 jaar in gevangenschap houdt.

Horst Szidat beschrijft kort het houden van *Coleonyx variegatus*.

Het nummer besluit met een fraaie kleurenopname van de 'halswendkikker', *Phrynomerus bifasciatus*, vergezeld van een beschrijving van het houden van deze kikker, van de hand van Heinz Koch.

AQUARIEN TERRARIEN, 13e jrg., nr. 12

Harry Lehmann geeft een beschrijving van de biotoop van de roodbuikpad, *Bombina bombina* (die in Oost-Duitsland vrij algemeen is), en van de manier, waarop hij deze dieren reeds vele jaren houdt.

Het schildpaddenlexicon behandelt *Geomyda spengleri*.

In een beschrijving van het Aquarium van Budapest, door Erhard Frommhold valt vooral de daar gehouden *Alligator sinensis* op.

Van de redactie vinden we een korte schets van de bekende terrariumhouder Paul Heinrich Stettler uit Bern.

Literatuurdienst - H. M. v. M.

Nieuwe Leden:

- 1407 W. Hendriks, N. W. Mollenhutsew. 99, Nijmegen
- 1408 T. Trommel, Markt 33, Vlaardingen
- 1409 J. de Gids, van Limburg Stirumstr. 7, Schiedam
- 1410 Aquarium- en Terrariumverenig. 'Kennemerland' p/a W. J. van den Hurk, Italiëstr. 66, Beverwijk
- 1411 J. v. Blios, Vosmaerstraat 30a, Rotterdam-7
- 1412 T. H. Peeters, Provenierstraat 78a, Rotterdam
- 1413 M. Sprey, Ambonstraat 84, Alphen aan de Rijn
- 1414 N. A. J. Visser, v. d. Meijstraat 1, Alkmaar

Adreswijzigingen:

- G. T. Mehrkens naar p/a Frederik Hendrikplein 38, Den Haag
- J. H. Been van Rotterdam naar Wilgenhof 17, Krimpen aan den IJssel
- John S. Applegarth thans Biology Department, The University of New Mexico, Albuquerque, New Mexico 87106, U.S.A.
- R. de Marees van Swinderen van Phoenix, Arizona naar 3838 Connie Way, Santa Barbara, California, 93105
- W. A. Weijs van Den Haag naar De Genestetstraat 85, Leiden
- Dr. T. H. N. Ang naar Vrijzicht 174, Amsterdam/Osdorp
- Drs. G. A. van Oortmessen naar Burchtweg 21, Haren (Groningen)
- J. A. M. Crutsen van Maastricht naar Dross. Roststraat 11, Stein (L)
- E. M. Kuiper, Den Haag naar p/a Vliet 25, Leiden
- A. Krumperman van Bonaire naar Arentsburglaan 2, Voorburg
- G. J. Krips van Fultonstraat naar Azaleastraat 79, Den Haag
- J. Schreuder van Rotterdam naar Weidebloemstr 23, Berkenwoude
- J. C. v. d. Hof van Rotterdam naar Vendellaan 32, Ridderkerk
- G. J. Eygenraam van Korte Leemstraat 4 naar Mechelsteenvweg 113, Antwerpen
- Drs. M. S. Hoogmoed van Barendrecht naar Hobbestraat 33, Hazerswoude-Dorp

Opzeggingen:

- J. Sier, Rotterdam; Peter v. d. Werff, Rotterdam; St. Stanislascollege, Delft; J. A. v. Essen, Meij. T. Wehrli, Haaksbergen; v. d. Goes, Maarsbergen; Keiderman, Tilburg; H. S. Camping, Putten; Bob Andriess, Den Haag; R. Bieri, Amsterdam; Mr. Arden Brame Jr., Los Angeles.

Vraag en Aanbod

- G. Kater, v. d. Hoopstraat 11', Amsterdam, vraagt: 1 *Anolis sabanus* ♂ en 1 *Anolis roquet cinereus* ♂; evt. in ruil beschikbaar 1 *Anolis r. cinereus* ♀.

LEDENVERGADERING

De jaarlijkse ledenvergadering wordt ditmaal gehouden op zaterdag 18 maart a.s. te Rotterdam (Blijdorp). Hoewel U natuurlijk nog nader schriftelijk bericht ontvangt, verzoeken wij U reeds thans deze middag en avond te reserveren teneinde aan de vergadering en de daarop aansluitende evenementen te kunnen deelnemen. Het Bestuur rekent op een grote opkomst.